

Sygn. akt. I C 662/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2014 roku

Sąd Rejonowy w Bartoszycach, I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: SSR Ewa Kurasz

Protokolant: sekr. sąd. Aneta Magdziak

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2014 roku w Bartoszycach

sprawy z powództwa K. M.

przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w K.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. odstępuje od obciążenia powoda kosztami procesu.

Sygn. akt I C 662/12

UZASADNIENIE

Powód K. M.wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w K.kwoty 10.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty oraz kwoty 5.000 złotych na rzecz (...)Ośrodka Pomocy (...) w B..

W uzasadnieniu pozwu podał, że w okresie 21 stycznia - 31 maja 2011 roku i 01 grudnia 2011 roku - 21 lutego 2012 roku przebywał w Zakładzie Karnym w K.. Osadzony został w celi numer (...)na oddziale (...) o powierzchni 10,5 m² z czego 1,3 m² zajmował kącik sanitarny. W celi tej przebywał wraz z dwoma osadzonymi. Cella wyposażona była w 3 łóżka metalowe o wymiarach 2 m x 75 cm, stół o wymiarach 120 cm x 80 cm, 3 krzesła o wymiarach 35 cm x 35 cm, 2 szafki o wymiarach 60 cm x 30 cm, 1 kosz na śmieci o powierzchni 30 cm x 30 cm. W okresie letnim i zimowym cele nie były wietrzone, był słaby dostęp do światła dziennego. Również cele nr 12, 43 i 19, w których przebywał znajdowały się od strony muru, który jest wysoki i znacznie ogranicza dostęp światła dziennego. W kresie zimowym cella nie była ogrzewana. Nie było dostępu do ciepłej wody. Okna były stare i nieszczelne, przez co w okresie zimowym było bardzo zimno. Powód doznał stanu zapalnego ucha oraz policzka. Miał opuchniętą połowę głowy z powodu nagromadzenia się ropy. Przez miesiąc otrzymywał antybiotyki, lecz nie przyniosło to skutku. W wyniku bólu i obawy o stan zdrowia za pomocą żyłki dokonał nacięcia ucha, w następstwie tego opuchlizna zaczęła ustępować. Wskazał również, że kącik sanitarny był zbudowany na wysokość około 1,5 m, z konstrukcji stalowej wypełnionej pogniętymi ze starości i wilgoci płytami drewnianymi. Kącik nie miał osobnego oświetlenia i w momencie gaszenia światel o godzinie 21:00, powód zmuszony był korzystać z toalety po ciemku, w wyniku czego doznał urazu ścięgna prawej ręki i do dzisiaj ma problem ręką, a faktu tego nie chciano odnotować w książeczce zdrowia. W celi było wilgotno, a na ścianach i wokół okna znajdował się grzyb i pleśń. Powód przeziębiał również korzonki. W celi było dużo robactwa, w muszki klozetowej można było spotkać szczury. W celi utrzymywał się nieprzyjemny zapach. Cella nie była wyposażona w żaden sprzęt elektroniczny. Środki higieny były w niewystarczającej ilości. Nie było możliwości stałego prania i suszenia bielizny i odzieży. Na siłowi powód był jedynie 3 razy, ponieważ pozostawiała ona wiele do życzenia, a ponadto wyżywienie otrzymywane w zakładzie karnym nie pozwalało na żaden wysiłek fizyczny. Ze świetlicy można było korzystać przez 1

godzinę na kilka dni, a pomimo znajdującego się stołu do ping – ponga brak było piłeczek i paetek do gry. W bibliotece znajdowała się nieaktualna prasa. Poza tym nie wspomagano powoda w utrzymywaniu kontaktów z najbliższą rodziną przez nieprzyznawanie mu kart telefonicznych. Traktowano go w sposób poniżający poprzez przeprowadzanie przez funkcjonariuszy kontroli osobistej bez uzasadnienia. Łaźnia była zbiorowa, nie było osobnych kabin. W łaźni pomiędzy drewnianymi paletami i na nich porzucane były używane maszynki do golenia. Gra w piłkę siatkową możliwa było tylko w okresie letnim przez 1-2 godzin tygodniowo i trudno było dostać się na nią. Powód w czasie transportu nie otrzymywał ciepłych posiłków, tylko suchy prowiant. W okresie zimowym nie zapewniano powodowi czapki, przez co nie mógł korzystać ze spacerów, ponadto brak było zadaszenia na placu spacerowym (pozew k.2-3, pisma powoda k.72v-73v, 103, 106, 110- 110v, 141, 148, 175-175v, 184).

Pozwany Skarb Państwa – Zakład Karny w K. wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego zaprzeczył, jako powód w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w K.przebywał w celach, w których powierzchnia mieszkalna przypadająca na osadzonego byłaby mniejsza niż 3 m². Powód nie był osadzony w warunkach przeludnienia. Powód miał możliwość korzystania z zajęć sportowych i kulturalno – oświatowych. Był traktowany zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie naruszano jego godności osobistej. Wszystkie cele w Zakładzie Karnym w K.posiadają wydzielone i zabudowane kąpiki sanitarne, wyposażone zgodnie z obowiązującymi normami. Dotyczy to również cel, w których przebywał powód. W celach Pawilonu (...)kąpik jest zabudowany stelażem wykonanym z kątownika metalowego wypełnionego płytą pilśniową. Między sufitem a zabudową występuje około 90 cm prześwitu. Wejście do kąpików przesłania zasłonka materiałowa. Kąpiki są wyposażone w umywalkę i muszlę klozetową. Wyodrębnienie toalety zapewnia wzrokową izolację osób z niej korzystających od reszty osadzonych, co zapewnia intymność. W kąpiku sanitarnym jest zimna bieżąca woda. Istnieje możliwość podgrzania wody do mycia, prania oraz na herbatę przy pomocy grzałek bądź czajnika elektrycznego, które osadzeni mogą posiadać w celach. Osadzony miał zapewnioną ciepłą kąpiel raz w tygodniu. W celach zapewniono właściwą wentylację. Każda cela mieszkalna wyposażona jest w przewód wentylacyjny, który raz w roku poddawany jest przeglądowi. W trakcie kontroli przewodów kominowych nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto osadzenie mają możliwość wietrzenia cel przez swobodne otwieranie okien. Powłoki malarskie są odnawiane w celach, w tym w kąpikach sanitarnych w przypadku zgłoszenia, że stan powłok jest zły. Wykwity wilgoci są usuwane na bieżąco. Wszelki usterki dotyczące okien i parkietu są usuwane na bieżąco. W porze zimowej są wydawane ścinki koców do uszczelniania okien. Temperatura w celach w okresie grzewczym jest monitorowana na bieżąco podczas wizytacji cel, a także po zgłoszeniu niskiej temperatury w celach. Grzejniki w celach są sprawne, zaś w przypadku zapowietrzenia grzejnika na bieżąco przystępuje się do odpowietrzania grzejnika lub instalacji CO w budynku. W porze zimowej zapewnia się w celach temperaturę 20 °C. W celach zapewniono oświetlenie naturalne i sztuczne. W celach znajdują się dwa, trzy lub cztery punkty świetlne, zależnie od powierzchni celi. Osadzeni mogą również korzystać z własnych lampek nocnych. Okna nie są niczym przysłonięte, w oknie znajduje się jedna kratka zewnętrzna. W celach Pawilonu (...), gdzie przebywał powód, w odległości około 30-60 cm od kąpika sanitarnego znajduje się jeden punkt świetlny, który zapewnia oświetlenie kąpika przez prześwit około 90 cm od sufitu do parawanu. W nocy teren ZK K.jest bardzo dobrze oświetlony, okna z zewnątrz nie posiadają żadnej osłony, w związku z tym w przypadku wyłączenia oświetlenia w celi skorzystanie z kąpika sanitarnego umożliwia oświetlenie zewnętrzne, które oświetla kąpik przez ten prześwit. Powód miał też możliwość otrzymania środków higieny osobistej zgodnie z obowiązującymi przepisami. Bielizna i pościel jest prana w pralni zakładowej, suszona i maglowana w typowych maszynach pralniczych. ZK K.ma podpisaną umowę z zewnętrzną, która zajmuje się deratyzacją, dezynfekcją, dezynsekcją, przy czym pracownik tej firmy przyjeżdża raz w miesiącu i na każde wezwanie jeżeli zachodzi taka potrzeba. Pozwany ponadto uczynił wszystko, aby zapewnić powodowi właściwą opiekę medyczną i właściwe leczenie. Powód zgłaszał się kilka razy do lekarza. Nie wskazywał na przewlekłe choroby. W okresie zimowym jeden raz zgłosił się z powodu przeziębienia, na co otrzymał stosowne leki oraz w dniu 04 marca 2011 roku i 09 marca 2011 roku zgłosił się z powodu stanu zapalnego płata ucha prawego z obrzękiem. Zastosowano u powoda antybiotykoterapię, po czym obrzęk zmniejszył się. W trakcie pobytu powód korzystał z siłowni. Podczas wizyt lekarskich nie uskarżał się na warunki bytowe. Powód miał zapewnione prawo do utrzymywania kontaktów z rodziną i osobami bliskimi zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności poprzez widzenia, rozmowy telefoniczne i korespondencje. W przypadku braku środków finansowych

powód otrzymywał od zakładu papier, koperty, znaczki pocztowe na dwie przesyłki listowne w miesiącu. Podczas pobytu w zakładzie powód nie zgłosił się na rozmowę w zakresie uzyskania informacji o możliwościach uzyskania pomocy socjalnej ze strony pozwanego. Nie odnotowano również prośby powoda o udzielenie pomocy w postaci zakupu karty telefonicznej w celu utrzymania kontaktu z rodziną. Pozwany wskazał również, że łaźnia w Pawilonie (...) została zmodernizowana w 2012 roku i posiada obecnie oddzielne kabiny natryskowe. Po korzystaniu z łaźni jest ona kompleksowo sprządana i dezynfekowana. Każda kabina prysznicowa jest wyposażona w matę antypoślizgową. Świetlica, na której odbywają się zajęcia kulturalno – oświatowe jest wyposażona w 4 stoły i 16 taboretów. W razie usterek w tym sprzęcie są one usuwane na bieżąco. W okresie letnim zajęcia sportowe odbywają się na świeżym powietrzu (piłka siatkowa). Powód otrzymywał posiłki zgodnie z obowiązującymi przepisami. W Zakładzie Karnym w K.wartość dziennej normy żywienia była realizowana w formie suchego prowiantu, w sytuacjach gdy osadzony był konwojowany lub uczestniczył w czynnościach procesowych otrzymywał przed opuszczeniem zakładu wyżywienie na czas trwania konwoju lub planowanych czynności. Od dnia 01 października 2012 roku dokonano weryfikacji zasad prowiantowania i wprowadzono zasadę zapewnienia dziennej normy żywienia dla osadzonego biorącego udział w czynnościach procesowych lub innych czynnościach związanych z konwojowaniem w formie jednego posiłku gorącego, wydawanego w porze śniadania i suchego prowiantu wydanego zamiast obiadu i kolacji. Ponadto wszystkie wydane posiłki były zróżnicowane oraz przyrządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, jak również zasadami racjonalnego prawidłowego żywienia. Wartość dzienna, wynosi w posiłkach odpowiednio: białko 10-15 %, tłuszcze poniżej 30 %, węglowodany 50-65 %, warzywa minimum 300 g, nie mniej niż 2600 kilokalorii. Przy ustalaniu odpowiedniego posiłku dla danej normy żywienia bierze się w szczególności pod uwagę składniki odżywcze, kaloryczność posiłku oraz ryczałt przypadający w danej normie żywnościowej.

W czasie pobytu w Zakładzie Karnym w K. powód nie składał żadnych skarg dotyczących warunków osadzenia, chociaż miał taką możliwość.

Podsumowując pełnomocnika pozwanego wskazał, że warunki odbywania przez powoda kary w Zakładzie Karnym w K. nie naruszały jego dóbr osobistych (odpowiedź na pozew k. 31-34, pisma k. 45, 130, 163-164).

Sąd ustalił, co następuje:

Powód K. M.jest recydywistą penitencjarnym. Przebywał w Zakładzie Karnym w K.w okresach od 21 stycznia do 31 maja 2011 roku i od 01 grudnia 2011 roku do 21 lutego 2012 roku. We wskazanych okresach powód odbywał karę na oddziałach i w celach mieszkalnych:

- od 21 stycznia 2011 roku do 24 stycznia 2011 roku oddział (...) cela (...) (5-osobowa, o powierzchni 15,60 m²),
- od 24 stycznia 2011 roku do 01 lutego 2011 roku na oddziale (...) cela (...) (5-osobowa, o powierzchni 16,60 m²),
- od 01 lutego 2011 roku do 21 lutego 2011 roku na oddziale (...) cela (...) (5-osobowa, o powierzchni 15,40 m²),
- od 21 lutego 2011 roku do 31 maja 2011 roku na oddziale (...) cela (...) (3-osobowa, o powierzchni 10,60 m²),
- od 01 grudnia 2011 roku do 03 stycznia 2012 roku na oddziale (...) cela (...) (5-osobowa, o powierzchni 15,60 m²),
- od 03 stycznia 2012 roku do 11 stycznia 2012 roku na oddziale (...) cela (...) (5-osobowa, o powierzchni 16,40 m²),
- od 11 stycznia 2012 roku do 31 stycznia 2012 roku na oddziale (...) cela (...) (5-osobowa, o powierzchni 16,40 m²),
- od 31 stycznia 2012 roku do 03 lutego 2012 roku oddział (...) cela (...) (5-osobowa, o powierzchni 15,60 m²),
- od 03 lutego 2012 roku do 21 lutego 2012 roku oddział (...) cela (...) (5-osobowa, o powierzchni 15,60 m²).

(dowody: wyjaśnienia k. 37-39, 44, 46, 132-133, 135-137, 165-166,

notatki służbowe k. 43, 131, 134, 196;

pismo k. 184;

zeznania świadków O. K. k. 83-84, J. R. k. 84, P. K. k. 84v,)

W celach mieszkalnych nr (...)w pawilonie (...)kąciki sanitarne są zabudowane parawanem wykonanym ze stelażu z kątownika metalowego, wypełnionego płytą pilśniową. Między sufitem a zabudową występuje około 90 cm prześwitu. Wysokość parawanu wynosi około 200-205 centymetrów. Wejście do kącików przesłania zasłonka materiałowa. Osoba korzystająca z kącika nie jest widoczna z celi. W celach nr (...)w pawilonie (...)kącik sanitarny jest murowany od podłogi do sufitu, posiada drzwi płytowe przesuwane. Kąciki są wyposażone w umywalkę i muszlę klozetową oraz w wodę bieżącą zimną, dostarczaną bez przerw. Każdy skazany ma zapewnioną jedną ciepłą kąpiel raz w tygodniu. W trakcie kąpieli osadzeni są odpowiedzialni za utrzymanie czystości łaźni. Po kąpieli łaźnia jest kompleksowo sprzątna i dezynfekowana. Łaźnia oddziałowa w pawilonie (...) została zmodernizowana i oddana do użytku 15 grudnia 2012 roku. W chwil obecnej łaźnia posiada wydzielone kabiny natryskowe.

Zakład Karny w K.zezwala na posiadanie własnych czajników lub grzałek, tak by osadzeni mogli podgrzać wodę. W czasie odbywania przez powoda kary w celi numer (...)na oddziale (...) czajnik posiadał inny osadzony i powód mógł z niego korzystać. W celach mieszkalnych, w których kąciki są obudowane parawanem, nie występuje oddzielne oświetlenie kącika sanitarnego z uwagi na to, iż kącik nie jest do końca zabudowany. W odległości około 30 – 60 cm od kącika znajduje się jeden punkt świetlny. Z uwagi na prześwit około 90 cm od sufitu do parawanu światło dochodzi do wnętrza kącika bez przeszkód. Okna w celach nie posiadają z zewnątrz żadnej osłony, a teren zakładu karnego jest bardzo dobrze oświetlony w poprzec nocnej, w związku z czym w przypadku wyłączenia światła podczas ciszy nocnej (21:00 – 06:00) wewnątrz panuje półmrok, który umożliwia korzystanie z kącika sanitarnego. W celach, w których kącik jest oddzielony ścianką działową murowaną, jest oddzielne oświetlenie kącika sanitarnego.

Wszelkie usterki dotyczące wypaczonych okien, uszkodzonych zamków okiennych, zawiasów, przytrzymywaczy usuwane są na bieżąco po otrzymaniu zgłoszenia przez administrację zakładu karnego od osadzonych. Od listopada 2010 roku usuwaniem wszystkich usterek w celach mieszkalnych zajmują się kwatermistrz oddziałów penitencjarnych, którzy przyjmują takie zgłoszenia od osadzonych lub stwierdzają konieczność naprawy podczas wizytacji cel.

W związku z ograniczonymi środkami finansowymi oraz brakiem wolnych cel, co powoduje brak możliwości zwolnienia celi do remontu, powłoki malarskie są odnawiane w celach, w tym w kącikach sanitarnych m.in. w przypadku zgłoszenia przez wychowawcę, oddziałowego, kwatermistrza oddziałowego lub skazanego, że stan powłok malarskich jest zły. Wówczas celi poddawana jest przeglądowi i ewentualnie kwalifikowana do remontu. Ewentualne wykwyty wilgoci są usuwane na bieżąco odpowiednimi preparatami.

Temperatura w celach w okresie grzewczym jest monitorowana na bieżąco podczas wizytacji cel, a także po zgłoszeniu niskiej temperatury w celach. Grzejniki w celach są sprawne, zaś w przypadku zapowietrzenia grzejnika na bieżąco przystępuje się do odpowietrzania grzejnika lub instalacji CO w budynku. Ogrzewanie funkcjonuje całą dobę. W czasie zimowym powodowi i innym osadzonym były wydawane ścinki koców do uszczelniania okien, a w celi numer (...) na swoją prośbę skazani otrzymali również dodatkowe koce. Temperatura w celach, w których powód odbywał karę była odpowiednia.

Oświetlenie naturalne cel, w których powód dobywał karę zapewnia okno trzyskrzydłowe o wymiarach 135 cm x 175 cm i wymiarach trzech szyb każda po około 110cm x 43 cm. Okna nie są niczym przysłonięte. Występuje tylko jedna krata zewnętrzna.

Cele mieszkalne wyposażone są w przewód wentylacyjny o wymiarach, który raz w roku poddawany jest przeglądowi. Skazani dodatkowo mogą wietrzyć cele przez swobodne otwarcie okna, co ma za zadanie zapobiegać nadmiernej wilgoci w celach mieszkalnych.

(dowody: notatki służbowe k.43, 134;

wyjaśnienie k. 135;

zeznania świadków zeznania świadków O. K. k. 83-84, J. R. k. 84, K. Z. k. 84v-85, P. K. k. 84 v.)

Środki higieny osobistej wydawane są osadzonym w Zakładzie Karnym w K. na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w ZK i AŚ. Środki higieny dla osób osadzonych wydawane są raz w miesiącu. Osadzeni otrzymują według należności: mydło toaletowe - 100 g, nożyk do golenia - 1 sztukę, proszek do prania - 200 g, papier toaletowy - 1 rolkę. Jeżeli osadzony zgłosi potrzebę, to otrzymuje krem do golenia - 1 tubę, pastę do zębów - 1 tubę, szczoteczkę do zębów - 1 sztukę na okres 6 miesięcy. Skazany otrzymuje również pościel, odzież, bieliznę i obuwie skarbowe. Środki wydawane osadzonym nie są najwyższej jakości, ale spełniają swoją funkcję i nadają się do użytku.

Bielizna i pościel skarbowe są wymieniane i prane w pralni zakładowej. Bieliznę osobistą wymienia się co tydzień (koszulę, koszulkę gimnastyczną w okresie letnim, ręcznik, ścierkę do naczyń), bieliznę pościelową (prześcieradło, poszewkę na poduszkę, piżamę) co dwa tygodnie, w trakcie trwania łaźni skazany sam decyduje, czy wymienia dane rzeczy. Odzież wymieniana jest w zależności od potrzeb. Dane składniki wyposażenia osadzonych są im wydawane czyste, całe i sprawne. Jeżeli któryś ze składników odzieży lub bielizny wymaga naprawy, to jest naprawiany i ponownie wydawany osadzonym. Na podstawie zarządzeń Zakładu Karnego w K. w sprawie ustalenia porządku wewnętrznego, za rzeczy własne pobrane z magazynu i przechowywane w celi mieszkalnej pełną odpowiedzialność ponosi osadzony. Swoją bieliznę, odzież, obuwie oraz inne rzeczy osobiste osadzony pierze i konserwuje we własnym zakresie.

(dowody: wyjaśnienie k.40;

zeznania świadków zeznania świadków O. K. k. 83-84, J. R. k. 84, P. K. k.84 v.)

W Zakładzie Karnym w K. realizowane są formy oddziaływań wychowawczych w postaci zajęć kulturalno – oświatowych, zajęć sportowych, które w okresie letnim organizowane są również na wolnym powietrzu. W każdym pawilonie mieszkalnym znajduje się świetlica telewizyjna, świetlica do zajęć sportowych i sala rekreacyjna. W oddziałach mieszkalnych istnieje możliwość korzystania z księgozbiorów podręcznych, jak też zasobów biblioteki centralnej. W jednostce istnieje możliwość korzystania z usług religijnych pięciu kościołów i związków wyznaniowych. Organizowane są szkolenia kursowe służące podniesieniu kwalifikacji zawodowych. Prowadzona jest działalność edukacyjno – korekcyjna dla osób u których występuje problem alkoholowy lub narkotykowy. Organizowane są również zajęcia o charakterze edukacyjno – terapeutycznym dla osadzonych przejawiających postawy agresywne i autoagresywne. Prowadzi się działalność o charakterze programów edukacyjnych, kulturalnych, poznawczych, kształtujących umiejętności manualne i pozwalających rozwijać zainteresowania. Miejscowy radiowęzeł nadaje audycje radiowe własne oraz prowadzi emisję programów radiowych o zasięgu ogólnopolskim. W celach mieszkalnych występuje możliwość korzystania z własnego sprzętu RTV. Osadzeni mają możliwość kontaktu z najbliższą rodziną między innymi poprzez widzenia.

Świetlica, w której skazani odbywają zajęcia kulturalno – oświatowe, wyposażona jest w cztery stoły i szesnaście taboretów. Znajduje się na niej stół do tenisa stołowego, a rakiетки i piłeczki są dostępne u funkcjonariuszy oddziałowych. Na terenie zakładu karnego działają koła zainteresowań. W okresie letnim organizowane są zajęcia sportowe: gra w piłkę siatkową, koszykową, badmintona, które były dostępne również dla powoda

(dowody: wyjaśnienia k. 39, 44, 132-133, 135;

zeznania świadków zeznania świadków O. K. k. 83-84, J. R. k. 84, P. K. k. 84v)

Powód miał zapewnione prawo do utrzymywania kontaktów z rodziną i innymi osobami bliskimi, w szczególności poprzez widzenia, rozmowy telefoniczne i korespondencję. Miał prawo do dwóch widzeń w miesiącu, za zgodą dyrekcji zakładu karnego mógł wykorzystać je jednorazowo. Ponadto miał prawo korzystać z samoinkasującego aparatu telefonicznego na własny koszt. W przypadku nieposiadania środków finansowych otrzymywał od administracji zakładu karnego papier, koperty oraz znaczki pocztowe na dwie przesyłki listowe w miesiącu. Nie zwracał się z pisemną prośbą o udzielenie zapomogi na zakup karty telefonicznej.

(dowody: wyjaśnienia k. 132, 137;

notatka służbowa k. 131)

Powód otrzymywał posiłki zgodnie z obowiązującymi przepisami. W Zakładzie Karnym w K. wartość dziennej normy żywienia była realizowana w formie suchego prowiantu, w sytuacjach gdy osadzony był konwojowany lub uczestniczył w czynnościach procesowych otrzymywał przed opuszczeniem zakładu żywienie na czas trwania konwoju lub planowanych czynności. Od dnia 01 października 2012 roku dokonano weryfikacji zasad prowiantowania i wprowadzono zasadę zapewnienia dziennej normy żywienia dla osadzonego biorącego udział w czynnościach procesowych lub innych czynnościach związanych z konwojowaniem w formie jednego posiłku gorącego, wydawanego w porze śniadania i suchego prowiantu wydanego zamiast obiadu i kolacji.

Ponadto wszystkie wydane posiłki były zróżnicowane oraz przyrządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, jak również zasadami racjonalnego, prawidłowego żywienia. Wartość dzienna, wynosi w posiłkach odpowiednio: białko 10-15 %, tłuszcze poniżej 30 %, węglowodany 50-65 %, warzywa minimum 300 g, nie mniej niż 2600 kilokalorii. Przy ustalaniu odpowiedniego posiłku dla danej normy żywienia bierze się w szczególności pod uwagę składniki odżywcze, kaloryczność posiłku oraz ryczałt przypadający w danej normie żywnościowej.

(dowody: wyjaśnienia k. 165 – 166;

zarządzenie k. 167-169,

pismo k. 184)

Czapki w okresie zimowym wydawane są skazanym stwarzającym poważne zagrożenie. Wydawane są w ilości 1 sztuki na okres 24 miesięcy. Pierwsze wydanie następuje w okresie zimowym. Czapka z chwilą wydania stanowi własność osoby osadzonej. Innym osadzonym czapki są wydawane na ich pisemną prośbę w uzasadnionych przypadkach.

(dowód: wyjaśnienie k.195)

Pola spacerowe w Zakładzie Karnym w K. nie posiadają zadaszania. Przepisy obowiązujące w trakcie budowy placów spacerowych z zakładzie karnym nie nakładały wymogu budowy takich zadasznień. Wymóg wykonania zadasznienia nałożył dopiero § 2 Wytycznych Dyrektora Generalnego Służby Więziennej nr 2/2013 z dnia 04 czerwca 2013 roku w sprawie wymagań dla zabezpieczeń techniczno-ochronnych jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Przepisy tego aktu prawnego należy stosować przy budowie nowych, adaptacji, i przebudowie jednostek organizacyjnych.

(dowód: notatka służbowa k.196)

Skazanych poddaje się kontroli osobistej jeżeli zachodzi taka potrzeba. Następuje to w dyżurce oddziałowego lub w ambulatorium, aby nie był widziany przez inne osoby. W kontroli takiej uczestniczy więcej niż jedna osoba spośród funkcjonariuszy Służby Więziennej ze względów bezpieczeństwa. Kontrole są przeprowadzane, gdy zachodzi podejrzenie, że osadzenie posiadają niedozwolone przedmioty i profilaktycznie, aby na przykład stwierdzić brak obrażeń na ciele skazanych i aby skazania wiedzieli, że mogą w każdej chwili takiej kontroli podlegać. Nie było

przypadków w Zakładzie Karnym w K., aby kontrole przeprowadzono w sposób niehumanitarny, wystawiając osobę kontrolowaną na szyderstwa i drwiny albo naruszały dobra osobiste osadzonych.

(dowód: zeznania świadka R. B. k. 235-235v,

wyjaśnienia k. 136)

W czasie pobytu powoda nie wydawano co do jego osoby decyzji w sprawie umieszczenia osadzonego na czas określony w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosi mniej niż 3 m². Przebywając w Zakładzie Karnym w K. powód nie był osadzony w warunkach przeludnienia.

(dowody: wyjaśnienia k.37-39, 44, 132-133,

wykaz cel i ich powierzchni k. 37,

zeznania świadka P. K. k. 84v)

Zakład Karny w K. ma podpisaną umowę z firmą (...), która zajmuje się dezynfekcją i deratyzacją. Pracownik tej firmy przyjeżdża raz w miesiącu i na każde wezwanie, jeżeli zachodzi taka potrzeba, celem dezynsekcji i deratyzacji. W celach, w których powód odbywał karę nie było robactwa ani szczurów.

(dowody: zeznania świadka O. K. k. 83-84,

wyjaśnienie k.41)

Powód w trakcie badania przy przyjęciu do zakładu karnego nie podawał chorób przewlekłych, nie zgłaszał również dolegliwości skarg. W trakcie pobytów w Zakładzie Karnym w K. do lekarza zgłosił się zaledwie kilka razy. Jeden raz w okresie zimowym z powodu przeziębienia, na co otrzymał stosowne leki przeciw infekcyjne oraz w dniach 04 i 09 marca 2011 roku z powodu stanu zapalnego płata ucha prawego z obrzękiem. Zastosowano u niego antybiotykoterapię po czym obrzęk zmniejszył się. Po otrzymaniu antybiotyków powód sam, bez konsultacji z lekarzem, przeciął miejsce objęte stanem zapalnym żyłką. Potem nie zgłaszał się już z tym problemem do lekarza. Ponadto powód w czasie pobytu korzystał z siłowni oraz zwracał się z prośbą o uczestniczenie w kursie z małej gastronomii, na co otrzymał zgodę. W trakcie wizyt u lekarza nie uskarżał się na warunki bytowe. W dniu 10 lutego 2011 roku otrzymał zgodę lekarza na korzystanie z siłowni. W dniu 29 kwietnia 2011 roku wizyta powoda u lekarza dotyczyła prośby na jego udział w kursie małej gastronomii i otrzymał tę zgodę. W dniu 16 maja 2011 roku powód doznał urazu kciuka dłoni prawej podczas gry w siatkówkę. Nie było obrzęku na dłoni, powód dostał leki i nie zgłaszał dalszych problemów. Wszystkie doznane urazy i wypadki są odnotowywane w książeczce zdrowia osadzonych. W trakcie drugiego pobytu w Zakładzie Karnym w K. powód był badany również po transporcie. W dniu 10 stycznia 2012 roku zapisał się na wizytę do lekarza, ale zrezygnował z niej. W dniu 20 lutego 2012 roku badany był do transportu i orzeczono o jego zdolności do przetransportowania. Z książeczki zdrowia nie wynika, aby powód w okresie zimowym cierpiał na częste przeziębienia. Ogólny stan zdrowia powoda podczas pobytu w Zakładzie Karnym w K. był dobry.

(dowody: wyjaśnienie k.46;

zeznania świadka J. D. k. 150v,

częściowo zeznania powoda k. 230-231)

W czasie odbywania kary powód był traktowany zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi odbywania kary pozbawienia wolności, na równi z innymi skazanymi, w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności osobistej. Nigdy nie zgłaszał sytuacji świadczących o stosowaniu przemocy przez funkcjonariuszy Służby Więziennej. Nie zgłaszał uwag, spraw i skarg dotyczących warunków odbywania kary, w tym warunków socjalno – bytowych. Jego

godność osobista nie była naruszana przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, a powód nie zgłaszał jej naruszenia przez innych osadzonych.

(dowody: wyjaśnienia k. 38-39, 42, 132 – 133, 136;

zeznania świadka P. K. k. 84v.)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów w postaci: wyjaśnień (k. 37-42, 44, 46, 132-133, 135-137, 165-166, 195), notatek służbowych (k. 43, 131, 134, 196), zarządzenia (k. 167-169), pisma (k.184). Dowody te są ze sobą zgodne, tworząc spójny obraz okresu pobytu oraz warunków odbywania kary przez powoda w Zakładzie Karnym w K., a także jego stanu zdrowia i skutków odbywania kary. Co do tych dokumentów w trakcie postępowania nie ujawniły się też żadne okoliczności podważające ich autentyczność lub wiarygodność osób je sporządzających.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się również na zeznaniach świadków K. Z. (k.84v-85), P. K. (k.84v), J. D. (k.150v), R. B. (k.235-235v) oraz świadków O. K. (k. 83-84), J. R. (k. 84). Treść ich zeznań jest bowiem zgodna z dowodami z dokumentów, a składając zeznania funkcjonariusze Służby Więziennej potwierdzili autentyczność i treść sporządzonych przez siebie notatek służbowych i wyjaśnień załączonych wcześniej do akt sprawy. Ich zeznania dotyczyły przy tym spraw, z którymi zetknęli się służbowo i świadkowie ci nie byli osobiście zainteresowani w wyniku postępowania. Natomiast zeznania świadków – osób odbywających karę pozbawienia wolności wraz z powodem również były wiarygodne. Jedynie z pewną ostrożnością należy podchodzić do formułowanych przez nich ocen i opinii dotyczących warunków odbywania kary. Jednak w generalnym wydźwięku ich zeznania potwierdzają fakty zawarte w dowodach powołanych przez pozwanego i są zgodne z tymi dowodami.

Natomiast Sąd odmówił przymiotu wiarygodności wyjaśnieniom powoda (k. 230-231) w zakresie, w jakim są one sprzeczne z przytoczonymi wyżej dowodami. Znamienne jest to, iż zeznania powoda są sprzeczne z zeznaniami powołanych przez niego świadków, osób wraz z którymi odbywał karę pozbawienia wolności. Świadkowie ci w sposób znacznie bardziej pozytywny od powoda oceniali warunki odbywania kary w Zakładzie Karnym w K. i wprost nie potwierdzili niektórych zarzutów stawianych przez niego, np. odnośnie dostępności paletek do tenisa stołowego oraz jakości żywienia. Wskazywali też zgodnie, że kaloryfery w zimie były ciepłe, a na ich uwagi odnośnie temperatury w celi zostały im wydane ścinki koców do uszczelniania okien oraz dodatkowe koce do przykrycia się. Wskazali, że ani powód, ani oni nie zawiadamiali administracji, że mimo powyższych środków temperatura w celi nadal jest za niska. Nie potwierdzili też złego stanu zdrowia powoda ani doznania przez niego urazu ręki przy korzystaniu z kącia sanitarnego. Wskazywali też, że w zakładzie karnym były dostępne zajęcia kulturalno – oświatowe i powód mógł z nich korzystać. Zeznali, że chociaż środki higieny nie były wysokiej jakości, to spełniały swoją rolę i nadawały się do użytku. Z kolei z wyjaśnień i zeznań świadka J. D. wynika, że stan zdrowia powoda był dobry. Nie przechodził poważnych, przewlekłych chorób, oprócz kilkukrotnych przeziębień w okresie zimowym i lekkiego urazu kciuka podczas gry w piłkę siatkową. Powód doznał stanu zapalnego płata ucha prawego, który spowodował powstanie obrzęku. Zastosowano u niego antybiotykoterapię w wyniku czego obrzęk zmniejszył się, dlatego wbrew temu co twierdzi powód, udzielono mu pomocy w tym zakresie i dalsze czynności podjęte przez powoda – samodzielne nacięcie ucha, były krokami podjętymi na własną odpowiedzialność, wbrew zaleceniom lekarza. Poza tym powód w czasie wizyt u lekarza nie uskarżał się na warunki panujące w Zakładzie Karnym w K. i nie wskazywał na związek swoich problemów zdrowotnych tymi warunkami.

Natomiast twierdzenia powoda w zakresie odbywania kary w celi, gdzie na osobę osadzoną przypada poniżej 3 m² powierzchni, pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadków oraz treścią notatek urzędowych i wyjaśnień. Powód miał dostęp do bardzo zróżnicowanych form zajęć kulturalno – oświatowych, z których korzystał (m.in. gra w piłkę siatkową). Dlatego Sąd uznał zeznania powoda za częściowo sprzeczne z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Powództwo wniesione w niniejszej sprawie nie było zasadne.

Powód dochodził zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej doznał na skutek warunków odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w K., które według niego naruszały jego godność i były niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Zgodnie z art. 77 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 roku, Nr 78, poz. 483 ze zm.), każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej, a ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw. Realizacją tej normy konstytucyjnej na gruncie prawa cywilnego jest art. 417 § 1 k.c. zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Zgodnie z treścią tego przepisu, odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej nie jest oparta na zasadzie winy, a do przyjęcia tej odpowiedzialności wystarczającym jest wykazanie bezprawności podjętego działania lub zaniechania.

Natomiast zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. W myśl art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Zasady te reguluje art. 448 k.c., według którego w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Chociaż w chwili obecnej przyjmuje się, że niezbędną przesłanką zastosowania tego przepisu jest wina sprawcy szkody (krzywdy), to Sąd orzekający w sprawie podziela pogląd wskazujący, że z uwagi na treść art. 77 ust. 1 Konstytucji i art. 417 § 1 k.c., w przypadku odpowiedzialności Skarbu Państwa, zasada zawinienia zostaje wyłączona na rzecz obowiązującej w tym zakresie zasady bezprawności działania. Na gruncie konstrukcji ochrony dóbr osobistych w kodeksie cywilnym przyjmuje się przy tym domniemanie bezprawności działania naruszającego te dobra. Przekładając te zasady na realia procesowe trzeba wskazać, że w procesie o zasądzenie od organu władzy publicznej zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, powód (osoba, której dobro zostało naruszone), będzie musiała udowodnić naruszenie dobra i zaistnienie po jej stronie szkody niematerialnej (krzywdy) uzasadniającej przyznanie zadośćuczynienia, natomiast organ władzy publicznej będzie musiał wykazać, że jego działanie lub zaniechanie ewentualnie naruszające te dobra, było zgodne z prawem. Dodać przy tym należy, iż obecnie w orzecznictwie utrwalilo się stanowisko, że prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności jest prawem osobistym, zaliczającym się do otwartego katalogu dóbr osobistych z art. 24 k.c. (patrz przykładowo wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 roku, II CSK 486/09 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 lipca 2012 roku, IV CSK 603/11).

Na powyższe regulacje nakładają się normy prawa międzynarodowego, a w szczególności art. 3 konwencji rzymskiej o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 04 listopada 1950 roku (Dz. U. z 1993 roku, Nr 61, poz. 284 ze zm.), ustanawiający tak zwany zakaz tortur i stanowiący, że nikt nie może być poddany torturom ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu. Na gruncie tego artykułu orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka stosuje tak zwane podejście kumulatywne, tj. przy ocenie, czy warunki przebywania w jednostkach penitencjarnych osiągnęły poziom nieludzkiego lub poniżającego traktowania, bierze pod uwagę łącznie wszystkie parametry; ocena minimalnego poziomu dolegliwości jest relatywna, tj. zależy od wszystkich okoliczności sprawy, w tym takich jak długość trwania traktowania, następstwa psychiczne i fizyczne oraz - w niektórych przypadkach - płeć, wiek i stan

zdrowia ofiary (por. np. wyroki z dnia 6 marca 2001. r., nr 40907/98, Dougoz przeciw Grecji, z dnia 29 kwietnia 2003 r., nr 50390/99, McGlinchey przeciw Wielkiej Brytanii i z dnia 11 marca 2004 r., nr 40653/98, Iorgov przeciwko Bułgarii). Stosowanie podejścia kumulatywnego przyjęło się również orzecznictwie sądów polskich, w tym Sądu Najwyższego i podziela je Sąd orzekający w niniejszej sprawie (patrz m. in. 7 sędziów uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2011 roku, III CZP 25/11, OSNC z 2012 roku, Nr 2, poz. 15). Tak więc aby stwierdzić, czy w danej sprawie doszło do naruszenia prawa powoda do godnego odbywania kary pozbawienia wolności należy ocenić całokształt warunków panujących w zakładzie karnym, w którym przebywał, uwzględniający przy tym cechy powoda takie jak wiek i stan zdrowia oraz wpływ tych warunków na jego osobę. Należy przy tym zaznaczyć, że ocena dobra osobistego, a w konsekwencji także jego naruszenia, powinna być dokonana według kryteriów obiektywnych. Granicę roszczeń służących ochronie dóbr osobistych wyznaczają nie subiektywne odczucia ze strony danego podmiotu, lecz ramy wytyczone przez obowiązujący porządek prawny. Natomiast ocena stopnia dolegliwości wynikającej z naruszenia dobra osobistego, doniosła dla ustalenia przesłanek przyznania zadośćuczynienia w postaci doznanej krzywdy i jej rozmiaru, ma z natury rzeczy charakter oceny in concreto (patrz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 roku, II CSK 51/12).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy więc przede wszystkim zbadać, czy przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności odbywania kary przez powoda, naruszały one jego godność.

Wbrew twierdzeniom powoda w niniejszej sprawie pozwany wykazał, iż powód nie dobywał kary w Zakładzie Karnym w K. w warunkach tak zwanego „przeludnienia”, a więc w warunkach, gdy na osadzonego przypada mniej niż 3 m² powierzchni celi. Brak przy tym podstaw, aby do powierzchni tej, jak tego chce powód, nie wliczać powierzchni zajmowanej przez sprzęt kwaterunkowy oraz kącik sanitarny. Wręcz przeciwnie, przepisy dotyczące minimalnej powierzchni celi nie zawierają takich ograniczeń, chodzi więc o powierzchnię minimalną całej celi, w tym powierzchnię zajmowaną przez sprzęt kwaterunkowy, przypadającą na jednego skazanego. Fakt, iż powierzchnia celi przypadająca na jedną osobę osadzoną była większa niż 3 m², nie oznacza jednak automatycznie, że warunki odbywania kary przez powoda były godne. Powód podniósł bowiem jeszcze inne zarzuty dotyczące warunków odbywania kary i również one podlegały badaniu Sądu w niniejszej sprawie.

W każdej celi znajdował się wydzielony z niej kącik sanitarny, sposób wydzielenia którego w ocenie Sądu zapewniał intymność, skoro nie było widać osoby korzystającej z niego (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 lipca 2012 roku, IV CSK 603/11). W celi była dostępna bieżąca zimna woda, a skazani dodatkowo mogli podgrzewać ją w swoich czajnikach lub grzałkach. Raz w tygodniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami, powód miał możliwość skorzystania z łaźni. Dostarczane były również podstawowe środki służące do utrzymywania higieny osobistej ciała, jamy ustnej, przybory i środki do golenia oraz do prania. Jak wykazały zeznania innych osadzonych, chociaż środki te nie były najlepszej jakości, to spełniały swoje funkcje. Kąciki sanitarne w nocy nie były oświetlone, jednak jak wynika z wyjaśnień i zeznań świadków, plac zakładu karnego jest w nocy dobrze oświetlony, okna nie są niczym przesłonięte i światło wpada do cel. W ocenie Sądu umożliwia to korzystanie z kącików celem załatwienia potrzeb fizjologicznych w porze nocnej, zaś pozostałe czynności można wykonywać w dzień. W ocenie Sądu warunki te, chociaż zapewne mało komfortowe, to jednak zapewniały możliwość utrzymania higieny osobistej i nie naruszały godności powoda.

Z zebranego materiału dowodowego wynika, iż powód w czasie pobytu w Zakładzie Karnym w K. miał możliwość korzystania z siłowni, świetlicy, biblioteki, uprawiania gier zespołowych (uczestniczył w grze w piłkę siatkową).

Z zeznań i wyjaśnień pracowników Zakładu Karnego w K. wynikało też, że w razie zgłoszenia przez osadzonych pojawienia się w celi wykwitów wilgoci oraz innych usterek technicznych, są one usuwane na bieżąco. Jeśli nie jest to możliwe, cela jest kwalifikowana do remontu i jest on przeprowadzany.

Z oświadczeń zatrudnionych w Zakładzie Karnym w K. funkcjonariuszy wynika też, że nie traktowali oni powoda niehumanitarnie i w sposób poniżający albo inaczej, niż pozostałych osadzonych. Powód również podczas całego

pobytu w Zakładzie Karnym w K. nie wnosił żadnych skarg, zastrzeżeń, co do warunków odbywania kary, chociaż miał do tego prawo, co świadczyć może o tym, że warunki te nie były złe i odpowiadały powodowi.

Powód miał zapewnione prawo do utrzymywania kontaktów z rodziną i innymi osobami bliskimi, w szczególności poprzez widzenia, rozmowy telefoniczne i korespondencję. W przypadku nieposiadania środków finansowych administracja zakładu karnego zapewniała papier, koperty oraz znaczki pocztowe na przesyłki listowe. Powód, pomimo takiej możliwości, nie zwracał się z prośbą pisemną o udzielenie zapomogi na zakup karty telefonicznej.

Ponadto, jak wynika z wyjaśnień i zeznań funkcjonariuszy ZK K., modernizacja zakładu pozwoliła na wydzielenie oddzielnych kabin prysznicowych dzięki czemu stworzono osadzonym warunki dyskrekcji. Łaźnia jest na bieżąco sprządana i dezynfekowana, co pozwala na utrzymanie jej w warunkach czystości i higieny. Zakład karny regularnie korzysta z usług firmy deratyzacyjnej, która zapobiega problemowi pojawiających się gryzoni.

Brak zadaszenia na placu spacerowym zakładu wynika z założeń architektonicznych podczas budowania zakładu i zgodny jest z obowiązującymi ówczesznie przepisami prawa. Współcześnie powstające zakłady karne posiadają już tego typu zadaszenia.

Jak wynika z przedłożonych wyjaśnień wszystkie wydawane posiłki były zróżnicowane oraz przyrządzone zgodnie z obowiązującymi przepisami zgodnie z zasadami racjonalnego i prawidłowego żywienia. Wartość dzienna posiłków zawierała właściwe normy białka, tłuszczów, węglowodanów, warzyw, zachowując odpowiednią dzienną wartość kilokalorii. W czasie transportów organizowanych przez Zakład Karny w K. powód otrzymywał odpowiednie wyżywienie. Ponadto w ocenie Sądu, jednorazowy brak w czasie całonocnego transportu ciepłego posiłku, przy zapewnieniu suchego prowiantu, chociaż powoduje dyskomfort, to nie stawi naruszenia godności osoby ludzkiej.

Podsumowując należy stwierdzić, iż pozwany zapewnił powodowi godne warunki odbywania kary. Nie zawsze były one komfortowe i spełniały subiektywne oczekiwania powoda, jednak nie naruszały obowiązujących przepisów i nie przekraczały stopnia dolegliwości, który w obiektywnym odczuciu mógłby stanowić niehumanitarne traktowanie i naruszać godność powoda. Skoro więc prawo osobiste powoda, którym jest godne odbywanie kary pozbawienia wolności nie zostało naruszone, nie przysługuje mu zadośćuczynienie w oparciu o art. 448 k.c.

Na marginesie należy jedynie wskazać, iż stwierdzenie naruszenia dobra osobistego nie zawsze skutkuje przyznaniem zadośćuczynienia, w okolicznościach konkretnej sprawy może ono bowiem być uznane za nienależne (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2012 roku, I CSK 489/11). Trzeba bowiem wskazać, iż powód jest recydywistą penitencjarnym, co oznacza, że po odbyciu kary ponownie popełnił przestępstwo, za które orzeczono karę pozbawienia wolności. Warunki odbywania kary, na które się skarży, nie okazały się być więc na tyle uciążliwe, aby skutecznie powstrzymać go od ponownego popełnienia przestępstwa, a popełniając je powód winien był się liczyć z realną możliwością powrotu do zakładu karnego. Sytuacja, w jakiej się obecnie znajduje jest więc wynikiem jego zawinonego bezprawnego zachowania. Ponadto wskazać trzeba, że kara z istoty rzeczy musi być dolegliwa i powodować o ukaranego dyskomfort, a warunki jej odbywania chociaż humanitarne, nie powinny być na tyle dobre, aby ten dyskomfort równoważyć. W końcu należy wskazać, że warunki odbywania kary są pochodną stanu finansów państwa i kondycji materialnej społeczeństwa. Polska nie należy do krajów bogatych i w dobie kryzysu gospodarczego nie jest możliwe, aby zapewniła skazanym warunki, które by wszystkich satysfakcjonowały i spełniały ich wygórowane nieraz oczekiwania.

Podsumowując należy wskazać, iż powód nie udowodnił, aby niedogodności związane z warunkami odbywania kary w Zakładzie Karnym w K. przekroczyły stopień pozwalający traktować je jako nadmierne i nieuzasadnione lub aby jego godność jako osoby ludzkiej została przez nie naruszona. Dlatego, na podstawie art. 448 k.c., jego powództwo uległo oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W niniejszej sprawie powód, z uwagi na brak majątku i dochodów, został zwolniony od kosztów sądowych w całości. Obecnie nie

ma on możliwości zarobkowych ponieważ nadal odbywa karę pozbawienia wolności. W tych warunkach obciążenie go kosztami procesu nie byłoby uzasadnione, gdyż nie miałby faktycznej możliwości ich uiszczenia.